

Jak bezpiecznie i skutecznie kupić używany samochód od jego właściciela

Kupując używany samochód, trzeba sporządzić umowę na piśmie i od właściciela zażądać wydania dokumentacji potwierdzającej jego prawo własności do pojazdu.

Dokonując zakupu używanego samochodu, nabywca powinien dołożyć należytej staranności przy sporządzaniu umowy, szczególnie wówczas, gdy transakcję zawiera z nieznaną mu wcześniej osobą poznaną za pośrednictwem ogłoszenia w prasie lub na giełdzie samochodów.

Nie wystarczy, że sprawdzi się pojazd od strony technicznej i dokładnie obejrzy numery silnika i podwozia, aby upewnić się, czy nie były przerabiane. Wszelkie manipulowanie przy obu tych numerach może świadczyć o tym, że samochód mógł zostać ukradziony i dawniej miał zupełnie inne numery.

Trzeba sprawdzić właściciela

Kupując używany pojazd należy domagać się wydania pełnej dokumentacji dotyczącej go i sprawdzić, czy jest autentyczna, niepodrabiana i wystawiona na osobę, która przystępuje do transakcji jako sprzedawca, a nie na kogoś o takim samym imieniu i nazwisku. W tym celu warto porównać dane zawarte w tej dokumentacji z ujętymi w dowodzie osobistym. W ten sposób można uniknąć zakupu samochodu od pasera, złodzieja albo innej nieuprawnionej osoby (np. od syna, który bez zgody ojca chce zbyć jego samochód, a w dodatku nosi takie samo nazwisko i imię jak ojciec).

Umowę należy zawsze zawierać z właścicielem, a nie z jego najbliższymi krewnymi, którzy twierdzą, że mają jego ustną zgodę na sprzedaż wozu i twierdzą, że właściciel nie może osobiście przystąpić do transakcji, bo wyjechał za granicę do pracy.

Tymczasem prawda może być taka, że właściciel rzeczywiście przebywa na emigracji i pozostawił samochód w kraju, ale nic nie wie o tym, że jego najbliżsi krewni chcą go sprzedać, a sam nie wyraża zgody na zbycie.

Pełnomocnik i spadkobiercy

Gdyby samochód sprzedawał pełnomocnik właściciela, to wówczas powinien okazać pełnomocnictwo. Należy domagać się okazania pełnomocnictwa do dokonania sprzedaży konkretnego samochodu (dokładnie opisanego w pełnomocnictwie z podaniem marki wozu, roku produkcji, numeru silnika i numeru podwozia).

Trzeba też sprawdzić, czy osoba, która wystawiła pełnomocnictwo do sprzedaży wozu, jeszcze żyje, bo wygasa ono wraz ze śmiercią mocodawcy. Oznacza to, że na tej podstawie już po śmierci mocodawcy pełnomocnik nie może dokonywać skutecznie transakcji.

Zdarza się, że poprzedni właściciel umrze, a spadkobiercy chcą sprzedać samochód wchodzący w skład masy spadkowej. Będą mogli to zrobić dopiero po stwierdzeniu nabycia spadku. Gdy sąd wyda postanowienie o tym, że nabyli spadek, to staną się wszyscy współwłaścicielami całej masy spadkowej. Wtedy wszyscy muszą przystąpić do umowy sprzedaży z nabywcą wozu. Mogą też upoważnić jedną osobę, aby zawarła transakcję w ich imieniu, albo dokonać działu spadku i ustalić, komu przypadnie samochód. Spadkobierca, który w ten sposób zostanie jego właścicielem, będzie mógł swobodnie nim dysponować.

Natomiast nie należy kupować auta od osoby, która twierdzi, że jest spadkobiercą ustawowym zmarłego właściciela i nawet przedstawia na to dowody (np. swój akt urodzenia). W takim przypadku nie można stwierdzić, czy zmarły nie pozostawił testamentu i nie powołał do dziedziczenia innego spadkobiercy.

Sprzedają małżonkowie

Jeżeli małżonkowie nie zawierali umowy majątkowej o rozdzielności, to wówczas zakupiony po ślubie samochód stanowi ich majątek wspólny. Oznacza to, że np. mąż bez zgody żony nie może go sprzedać nawet wówczas, gdy dokumentacja wozu wystawiona została tylko na jego nazwisko. Sprzedaż samochodu stanowi bowiem przekroczenie zwykłego zarządu wspólnym majątkiem obojga przez jednego małżonka.

Przykład: samochód w majątku małżonków

Małżonkowie nie zawarli intercyzy o rozdzielności majątkowej. W tym czasie kupili samochód. Zanim jednak sprzedali go, zawarli umowę u notariusza o rozdzielności majątkowej i każdy z nich postanowił dorabiać się na własny rachunek. Zakupiony przed powstaniem tej rozdzielności samochód nadal stanowi ich majątek wspólny i oboje muszą wyrazić zgodę na sprzedaż go.

rugi małżonek takiej zgody na sprzedaż nie musi wyrażać na piśmie. Wystarczy jego tzw. dorozumiana zgoda. Najczęściej w praktyce dochodzi do transakcji, gdy do umowy przystępuje tylko jeden z małżonków, ten, na którego wystawione są dokumenty wozu.

W takim przypadku kupujący powinien się jednak zabezpieczyć żądając potwierdzenia wyrażenia zgody przez drugiego małżonka i twierdzić, że dorozumiana zgoda mu nie wystarcza. W razie braku dokumentu potwierdzenia wyrażonej zgody na sprzedaż samochodu, który należy do majątku wspólnego, drugi małżonek może wystąpić do sądu o uznanie zawartej umowy za nieważną.

Właścicielem jest dziecko

Coraz częściej zdarza się, że małoletnie dziecko jest właścicielem samochodu, ponieważ odziedziczyło go, otrzymało w darowiźnie albo wygrało na loterii. Z samochodu zazwyczaj korzystają rodzice i w końcu dochodzi do tego, że chcą go sprzedać, aby kupić nowszy model albo po to, aby wykorzystać pieniądze na inny cel.

Skoro dziecko jest właścicielem samochodu, to ono powinno go sprzedać. Osoba małoletnia nie ma jednak pełnej zdolności do czynności prawnych i dlatego nie może przystąpić do umowy. Nie może też skutecznie upoważnić rodziców do sprzedaży pojazdu, a rodzice sami nie mogą w ten sposób rozporządzić majątkiem dziecka. Zgody na sprzedaż samochodu może udzielić im wyłącznie sąd rodzinny i opiekuńczy.

Dlatego kupując samochód stanowiący własność osoby małoletniej od jej rodziców konieczne trzeba sprawdzić, czy uzyskali oni zgodę sądu rodzinnego i opiekuńczego na zawarcie transakcji.

Umowa na piśmie

Umowę sprzedaży auta zawiera na piśmie dotychczasowy właściciel z nabywcą i zobowiązuje się w niej przenieść na kupującego własność pojazdu. Natomiast kupujący zobowiązuje się w umowie odebrać pojazd i zapłacić sprzedawcy cenę również wskazaną w umowie.

W umowie należy dokładnie określić sprzedawany samochód, podając jego markę, numer silnika i numer podwozia, a także rok produkcji, a także wskazać sposób wydania go i odebrania. Miejsce wydania zakupu strony określają w sposób dowolny, ustalony przez siebie. Na przykład sprzedany samochód może zostać odebrany z parkingu.

Wyposażenie samochodu może zostać wliczone w jego cenę. Strony mogą też przyjąć inne rozwiązanie: dodatkowo wycenić wyposażenie albo dotychczasowy właściciel może zgodzić się na wypożyczenie go nowemu.

Sprzedawca ma też obowiązek udzielić nowemu właścicielowi potrzebnych wyjaśnień o stosunkach prawnych i faktycznych dotyczących sprzedawanego pojazdu oraz wydać posiadane przez siebie dokumenty, które go dotyczą. Jeśli jest to potrzebne do właściwego korzystania z rzeczy sprzedawanej, to wówczas sprzedawca powinien dołączyć odpowiednią instrukcję.

Przykład: kto zapłaci za radio w samochodzie

Właściciel sprzedaje samochód wyposażony dodatkowo w ponadstandardowe radio i odtwarzacz do płyt kompaktowych, które zamontował dodatkowo w tym samochodzie w miejsce tych elementów, które były tam zamontowane w momencie nabywania pojazdu u dealera. Domaga się zapłaty z tego tytułu dodatkowej kwoty. Nabywca może negocjować wysokość tej kwoty, albo umówić się ze sprzedającym, że zostanie wymontowane ponadstandardowe wyposażenie, a w jego miejsce przywrócone to, w które samochód został wyposażony w fabryce.

Dokumentacja

Aby potwierdzić swoje prawa do sprzedawanego pojazdu, dotychczasowy właściciel powinien okazać:

- umowę kupna pojazdu od osoby fizycznej, w salonie dealera lub w komisie pojazdów używanych,
- umowę darowizny (gdy samochód został mu подарowany),
- dowód, że wygrał samochód na loterii, w grach liczbowych lub w konkursie i w ten sposób został jego właścicielem,
- dowód na to, że odziedziczył samochód po poprzednim właścicielu, bo był np. jego jedynym spadkobiercą, albo otrzymał go w ramach działu spadku.

Podstawa prawna

- Art. 535-582 ustawy - Kodeks cywilny z 23 kwietnia 1964 r. (Dz.U. nr 16, poz. 93 z późn. zm.).

Źródło: Gazeta Prawna Artykuł z 22 stycznia 2009

